

Ympäristövalvonnan valvontasuunnitelma (YSL ja JL) - vuosiyhteenveto 2020

Sipoon kunta, Rakennus- ja ympäristövaliokunta

3.2.2021

Sisällys

1 Johdanto.....	1
2 Muutokset valvonnan voimavaroissa.....	1
3 Muutokset lukumäärässä sekä valvontaan liittyvät muutokset.....	1
4 Toteutunut laitosvalvonta.....	2
4.1 Lupavelvollisten ja rekisteröintivelvollisten laitosten vuositarkastukset	2
4.2 Häiriöilmoitukset ja onnettomuudet sekä haittailmoitukset.....	3
4.3 Vuosiraportointi ja toiminnan vaikutuksien tarkkailu.....	3
4.4 Muut valvontatoimet.....	3
4.5 Merenkulun ympäristönsuojelulain valvonta	3
4.6 Jätelain valvontaohjelman toteutuminen.....	3
4.7 Projektiluontoinen valvonta.....	3
5 Lausunnot ja kertaluonteista toimintaa koskevat päätökset.....	4
6 Tarkastukset muihin kuin valvontaohjelmassa määriteltyihin kohteisiin	4
7 Tutkintapyynnöt	4
8 Yhteistyö	4
9 Laitosvalvonnan arviointi ja kehittäminen.....	5

1 Johdanto

Sipoon kunnan rakennus- ja ympäristövaliokunta hyväksyi 11.12.2019 § 122 Ympäristövalvonnan ympäristönsuojelulain ja jätelain mukaisen valvontasuunnitelman vuosille 2020-2022. Suunnitelman tavoitteena on kehittää, yhtenäistää ja tehostaa valvontatoimia sekä mahdollistaa valvonnan toteutumisen seuranta. Valvontasuunnitelman mukaisesti toteutuneesta suunnitelmallisesta valvonnasta tehdään vuosiyhteenveto sisältäen valvontasuunnitelmassa esitetyt tiedot.

Tämä vuosikertomus koskee ympäristönsuojelulain ja jätelain mukaisen valvontasuunnitelman/ -ohjelman toteutumista vuonna 2020. Vuosikertomuksen tavoitteena on arvioida toteutunutta suunnitelmallista valvontaa ja tehdä kehitysehdotuksia seuraavalle vuodelle.

2 Muutokset valvonnan voimavaroissa

Vuonna 2020 ympäristövalvontayksikössä oli useampia henkilövaihdoksia. Ympäristöassistentti aloitti vuoden 2020 tammikuussa. Toukokuussa yksi ympäristötarkastaja vaihtoi toisen työnantajan palvelukseen ja virka on edelleen täyttämättä. Heinäkuussa yksikössä aloitti ympäristösuunnittelija. Täyttämättä olevan viran resurssivajeen takia kaikki yksikön työntekijät ovat joutuneet venymään, kun töitä on jaettu sekä uudelleenpriorisoitu.

Käytettävissä oleviin voimavaroihin on vaikuttanut lisäksi yksiköstä riippumattomat seikat, kuten muutto helmikuussa 2020 uusiin tiloihin ja siirtyminen maaliskuussa täysin etätöihin korona-virusepidemian takia.

3 Muutokset lukumäärässä sekä valvontaan liittyvät muutokset

Vuonna 2020 annettiin seuraavat lupa- ja ilmoituspäätökset sekä rekisteriin kirjaukset:

- ympäristölupahakemusta koskeva päätös (maankaatopaikka, kielteinen)
- päätös koskien maa-ainesten oton ympäristöluvan muuttamista erityisen selvityksen perusteella,
- yhteislupa (maa-ainesten otolle ja murskaukselle, kielteinen),
- uusi lämpökeskus ympäristönsuojelun tietojärjestelmään eli ns. rekisteröinti-ilmoitus
- ympäristönsuojelulain mukaisen uuden ilmoitusmenettelyn mukainen eläinsuojan ilmoituspäätös.

Lisäksi yksi aiemmin ELY-keskuksen valvonnassa ollut eläinsuoja siirtyi vuonna 2020 kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan.

Vuoden 2020 lopussa vireillä olevia ympäristö- tai maa-aineslupahakemuksia tai ns. yhteislupahakemuksia oli yhteensä 8:

- maa-ainestenoton yhteislupahakemukset Nikkilässä ja Linnanpellossa,
- jakeluaseman ympäristöluvan tarkastamishakemus
- jätteenkäsittelyä koskeva hakemus luoteis-Sipoossa, jätteen vastaanottoa ja käsittelyä koskeva lupahakemus länsi-Sipoossa ja maankaatopaikan ympäristölupahakemus Söderkullassa.
- maa-ainesten oton lopettamissuunnitelman hyväksymistä ja ympäristöluvan rauettamista koskeva hakemus Nikkilässä.
- autopurkamion ympäristölupahakemus Suursuolla.

Ympäristö- ja maa-aineslupahakemusten lisäksi ympäristövalvonnassa oli vuoden 2020 lopussa vireillä yksi leirintäalueilmoitus ja yksi hakemus luonnonmuistomerkin perustamiseksi.

Ympäristönsuojelulain 156 d §:n mukaisia poikkeasmishakemuksia talousjätevesien käsittelyvaatimuksista vuoden 2020 lopussa oli vireillä 3.

4 Toteutunut laitosvalvonta

4.1 Lupavelvollisten ja rekisteröintivelvollisten laitosten vuositarkastukset

Vuonna 2020 Sipoon ympäristövalvontayksikön ensisijaisessa valvonnassa oli 27 ympäristölupa- tai rekisteröintivelvollista laitosta. Eniten oli jätehuoltoon liittyviä laitoksia, polttoaineen jakeluasemia ja energiantuotantolaitoksia.

Vuodelle 2020 valvontaohjelmassa oli suunniteltu vuositarkastus 13 ympäristönsuojelulain mukaan luvanvaraiselle tai rekisteröitävälle laitokselle. Vuonna 2020 ympäristölupavelvollisiin laitoksiin liittyviä muita tarkastuksia kuin ympäristövalvonnan valvontaohjelman mukaisia varsinaisia vuositarkastuksia tehtiin noin 10.

Taulukko 1. YSL:n 27 §:n, 115 a §:n ja 116 §:n mukaiset Sipoon kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivallassa olevat laitokset; valvontasuunnitelman mukaiset tarkastukset vuonna 2020.

Laitos	Kokonais- lukumäärä 2020	Vuodelle 2020 suunnitellut tarkastukset	Vuoden 2020 aikana tarkastettu
Energian tuotanto	5	3	3
Kemikaalien tai polttoaineiden valmistus, varastointi, käyttö tai käsittely	7	3	3
Mineraalituotteiden valmistus	5	2	2
Eläinsuojat ja kalankasvatus	4	2	2
Liikenne	1	1	1
Jätehuolto	3	1	1
Elintarviketuotanto	1	1	0
Muut	1	0	0
Yhteensä	27	13	12

Vuoden 2020 ohjelmassa oli myös yksi suunniteltu leirintäaluetarkastus. Tätä ei toteutettu osin alueen asemakaavan keskeneräisyyden vuoksi ja osin henkilöstövajauksen vuoksi.

Vuonna 2020 tarkastettiin ohjelman mukaisesti vuonna 2019 jätelain 100 §:n mukaisesti rekisteröity jätteen keräys-/varastointilaitos.

Sipoon kunnassa oli vuoden 2020 aikana kaksi maa-ainesluvallista aluetta, joissa oli joko kiviaineksen ottoa tai jälkihoitotöitä. Maa-ainesten ottoalueilla valvontatarkastukset tulee tehdä vuosittain. Maa-ainestenottoalueilla tehtiin vuonna 2020 valvontaohjelman mukaiset vuositarkastukset ja lisäksi yksi muu tarkastus.

Taulukko 2. Maastoliikennelain 30 §:n ja maa-aineslain 4 §:n mukaiset Sipoon kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivallassa olevat laitokset; valvontasuunnitelman taulukon mukaiset tarkastukset vuonna 2020.

Laitos	Kokonaislukumäärä	Vuodelle 2020 suunnitellut vuositarkastukset	Vuoden 2020 aikana toteutuneet vuositarkastukset
Maasto- liikenne	2	0	0
Kalliokivi- aineksen otto	2	2	2

4.2 Häiriöilmoitukset ja onnettomuudet sekä haittailmoitukset

Toiminnanharjoittajan itse tekemiä häiriöilmoituksia tuli vuonna 2020 vähän. Haitankärsijöiltä tulleita lupa- ja ilmoitusvelvollista toimintaa koskevia ilmoituksia tuli noin 20 koskien mm. melua ja jätteiden käsittelyä. Vaikka joissain tapauksissa laitoksen ensisijainen valvoja on Uudenmaan ELY-keskus, on ilmoitusten johdosta osassa tapauksista tehty tarkastus ja asiasta on ilmoituksen ja mahdollisen oman tarkastuksen johdosta ilmoitettu ELY-keskukseen.

Muuta kuin lupa- tai ilmoitusvelvollisuutta koskevia haittailmoituksia tuli tarkasteluvuonna noin 190, eli edellisvuoden tasolla. Ilmoitukset koskivat mm. jätevesiä, roskaantumista, jätteenpoltoa, melua ja vieraslajihavaintoja. Ympäristövalvonta pyrkii reagoimaan ilmoituksiin resurssiensa puitteissa kiireellisyysjärjestyksessä.

4.3 Vuosiraportointi ja toiminnan vaikutuksien tarkkailu

Lupavelvollisten laitosten vuosiraportit saapuvat pääosin alkuvuodesta ja toiminnan vaikutusten (kuten vesistö- ja pohjavesitarkkailutulokset) tarkkailutulokset ympäristölupien lupamääräyksien mukaisesti. Kaikissa lupapäätöksissä ei ole vuosiraportointivelvoitetta. Ympäristöassistentti tarkasti vuosiraportit pääsääntöisesti kevään ja kesän aikana.

4.4 Muut valvontatoimet

Selvityspyyntöjä, kehoituksia tai hallintopakoon liittyviä toimia tehtiin yhteensä vuonna 2020 lupavelvollisesta tai rekisteröitävästä toiminnasta 14 kpl ja muusta kuin lupavelvollisesta toiminnasta 46 kpl.

4.5 Merenkulun ympäristönsuojelulain valvonta

Merenkulun ympäristönsuojelulain (1972/2009) nojalla kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo erityisesti huvivenesatamien jätehuoltoa ja huviveneistä peräisin olevien jätteiden vastaanottoa. Ympäristönsuojeluviranomainen hyväksyy huvivenesatamien jätehuoltosuunnitelmat ja merkitsee ne ympäristönsuojelun tietojärjestelmään. Sipoossa on 4 rekisteröityntä huvivenesatamaa.

Vuonna 2020 kaksi satamaa ilmoitti määräajassa, ettei ole tapahtunut muutoksia jätehuoltosuunnitelmassa.

4.6 Jätelain valvontaohjelman toteutuminen

Jätteiden kansainvälisiin siirtoihin liittyvää valvontaa tehostettiin ja yksi tarkastus toteutettiin yhdessä Suomen ympäristökeskuksen tarkastajan kanssa.

Vuonna 2018 alkanut autokorjaamoihin kohdistunut valvontaprojekti jatkui muutaman kiinteistön osalta myös vuonna 2020 ja tulee jatkumaan 2021.

4.7 Projektiluontoinen valvonta

Vuonna 2020 aloitettiin projektiluontoinen hevostalleihin kohdistuva useamman vuoden kestävä valvontaprojekti. Yhden ympäristöluvallisen hevostallin lisäksi tarkastettiin yksi projektiin kuuluva hevostalli.

5 Lausunnot ja kertaluonteista toimintaa koskevat päätökset

Lausuntoja annetaan muiden toimijoiden kuin ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan liittyviin päätöksiin, selvityksiin ja suunnitelmiin. Lisäksi ympäristönsuojeluviranomainen antaa lausuntoja tapauksista, joista ei tehdä varsinaista päätöstä. Ympäristövalvontayksikössä valmisteltiin vuonna 2020 38 lausuntoa. Eniten lausuntoja annettiin rakentamiseen liittyvistä hankkeista. Osan lausunnoista antoivat ympäristövalvonnan viranhaltijat toimintasäännön perusteella ja osan valiokunta. Jätteenhyödyntämistä koskeva uusi kannanottomenettely otettiin käyttöön vuonna 2020 ja sen mukaisia kannanottoja annettiin 7.

Meluilmoitusten johdosta tehtiin 7 viranhaltijapäätöstä ja muita viranhaltijapäätöksiä tehtiin 9. Muihin viranhaltijapäätöksiin sisältyy 4 päätöstä koskien YSL 156 d §:n mukaisia poikkeasmishakemuksia talousjätevesien käsittelyvaatimuksista.

Tarkasteluvuonna käsiteltiin viisi nitraattiasetuksen 9 §:n mukaista aumausilmoitusta.

6 Tarkastukset muihin kuin valvontaohjelmassa määritelyihin kohteisiin

Ympäristönvalvontayksikön tehtäviin kuuluvat myös ympäristönsuojelulain muun kuin lupavelvollisen toiminnan tarkastukset sekä mm. vesilain mukaiset tarkastukset. Niitä ei ollut sisällytetty osaksi vuotta 2020 koskevaa valvontaohjelmaa. Ympäristövalvontayksikkö teki vuoden 2020 aikana yhteensä noin 70 muuta kuin ympäristö- tai maa-aineslupiin tai leväseurantaan liittyvää tarkastusta tai maastokäyntiä. Osittain näiden tarkastuksien tarve ilmenee valmisteltavien päätöskien yhteydessä, osittain lausunnonantamisen yhteydessä ja osittain tarkastusten tarve syntyy siitä, että asukkaat ilmoittavat havaitsemiaan haittoja ympäristövalvontayksikköön. Tarkastusten määrän vähentymiseen edellisvuodesta vaikuttivat sekä henkilöstövajaus että koronaepidemian tapaamisrajoitus.

Ympäristövalvontayksikkö teki myös vuonna 2020 kevästä syksyyn levätarkkailua Taasjärvellä ja Savijärvellä osana valtakunnallista levätarkkailuohjelmaa. Levätarkkailukäyntejä kummallakin järvellä oli 17.

7 Tutkintapyynnöt

Viranomaisen virkavelvollisuuteen kuuluu myös tehdä ilmoitus poliisille aina kun epäillään RL 48:1-4 §:ssä tarkoitettua rikosta. (YSL 118 §, MAL 17 §) Tarkasteluvuonna 2020 tehtiin 6 tutkintapyyntöä.

Tutkintapyyntöihin liittyen ympäristötarkastaja oli todistajana syyttäjän kutsumana vuonna 2020.

8 Yhteistyö

Valvonnan yhtenäistämiseksi ympäristövalvontayksikkö tekee yhteistyötä muiden viranomaisten kanssa. Ympäristövalvontayksiköstä osallistuttiin valtion ympäristölupaviranomaisten myöntämien ympäristölupien suunnitelmalliseen valvontaan Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa. ELY-keskuksen päävastuulla olevat tarkastukset eivät sisälly Sipoon kunnan ympäristövalvonnan valvontasuunnitelman taulukko-osioon.

Ympäristövalvonta toimii yhteistyössä muiden sidosryhmien kanssa kunnan sisällä ja ylikunnallisesti. Vuonna 2020 tehtiin kunnan sisäisten sidosryhmien lisäksi yhteistyötä sekä lupavelvolliseen toimintaan liittyen että muutoin seuraavasti:

- o Edustaja Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen Vesien- ja Ilmansuojeluyhdistyksen hallituksessa ja vuosikokouksessa. Yhteistyöprojekti Sipoonjoen taimenkannan elvyttämiseksi (Jokitalkkarihanke)
- o Sipoon ja Porvoon ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon viranhaltijoiden, Sipoon ja Porvoon luottamusmiesten sekä Kilpilahden alueen yritysten ympäristönsuojelun yhteistyöryhmä
- o Pääkaupunkiseudun kuntien hevostallityöryhmä ja jätetarkastajapalaverit
- o Yhteistyö Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen talousrikosyksikön ympäristörikostutkinnan, syyttäjän, tullin, pelastuslaitoksen sekä valtion ja kuntien lupa- ja valvontaviranomaisten kanssa
- o Yhteistyö Uudenmaan jätehuoltolautakunnan/jätehuoltokoordinaattorin sekä Itä-Uudenmaan ja pääkaupunkiseudun ympäristönsuojeluviranhaltijoiden kanssa
- o Yhteistyö poliisin ja pelastusviranomaisten kanssa
- o Yhteistyö Suomen ympäristökeskuksen kanssa jätteenvientiasioissa.

9 Laitosvalvonnan arviointi ja kehittäminen

Suunnitelmallinen laitosvalvonta säännöllistää valvontaa ja johdonmukaistaa tarkastuskäytäntöjä. Säännöllisellä valvontayhteistyöllä lupavelvollisen laitoksen kanssa viranomaiselle muodostuu parempi kokonaiskuva mm. laitoksen ympäristönsuojelullisesta tasosta. Säännöllinen valvonta on sujuvoittanut yhteistyötä viranomaisen ja toiminnanharjoittajan välillä myös muissa kuin vuositarkastuksiin liittyvissä asioissa.

Vuonna 2020 valvontaohjelman vuosikello oli käytössä edellisvuosia selkeämmin. Tämä on jaksottanut tarkastuksia tasaisemmin kalenterivuodelle.

Valvontasuunnitelman mukaisessa valvonnassa on edelleen mahdollisuuksia tehostamiseen. Vuonna 2021 edelleen tehostetaan valvonnan dokumentointia, niin tarkastuspöytäkirjojen kuin kehotusten osalta. Vuositarkastusten yhteydessä ilmenneiden puutteiden korjaamisen valvomiseksi suunniteltujen uusintatarkastusten toteutuksessa jatketaan laajan ja suppean jälkitarkastuksen mallia. Suppea tarkoittaa, että viranhaltija käy tarkastamassa pienen puutteen korjaamisen soveltuviin tilanteisiin, ilman toiminnanharjoittajan läsnäoloa. Mahdollisuuksien mukaan toiminnanharjoittaja voi osoittaa kehotuksen noudattamisen myös valokuvin, jolloin varsinaista tarkastuskäyntiä ei tarvita.